

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 240 K
Félévre 120 K
Negyedévre 60 K
Egy hónapra 20 K
Egyes szám ára 20 HUF.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiityeva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ES ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 16. szám.

Csütörtök, január 22.

Az embervaluta

Épp olyan nagy hullámozásoknak van kitéve, mint azok a rongy papirdarabkái a mai társadalomnak, melyekre különböző nyelveken boldogító, aranyra alapozott, aranyat ígérő mondatocskák vannak rányomva. A lelketlen spekuláció, amely ezekkel a papirokkal üzi most már nem is kised, hanem óriási játékaikat, megvan az emberpiacon is, csak hogy itt sokkal szomorubb az áru, sokkal nehezebb a vásár, sokkal súlyosabb a bér. Ma iszonyu baisse van ismét ebben a valutában, félévvel ezelőtt meg nagyon magas volt még a kurzus. S a jegyzések, a kurzusok oly nehezen kaparíthatók meg! Csak az áru egyedül érzi meg az idegeket szétfeszítő, lelki egyensúlyt megzavaró kilengéseket.

Mi ez az új valuta, mi ez az új lélekvásár? A munkás intellektuel, jól megkülönböztetendő a dilettáns, kapitalista intellektuelitől, a társadalom eme kiveteltjei, az emberi együttélés belpoklosai. Társaságunk intellektualitásának dolgozó rétegei: a lateiner, a fejmunkás, az irodalmár, a hivatalnok egy része már eddig is kénytelen volt a világpolitika földrengéseinek önkénytelen szeizmográfja lenni. Már eddig is sorsába törődött, szomorú bekényszerítettséggel hagyta maga fölött elzúgni az idők viharait. De most, most más lett a helyzet: a vihar ott tombol körötte, a villám öreá csap le, a feldühödt tenger fenyegető háborgása az ő sorscsónakját fordítja fel! Most összefognia kellene, most segítségre szorul, most éli vegetáló létének legkritikusabb pillanatait, — s most mindehhez a sok elemi bajhoz járul a legnagyobb: valutát csinálnak belőle, testével-lelkével kereskednek, lelkiismeretét elfojtják, jobb érzéseit letörlik! A mai lehetetlen gazdasági állapotok költsége mind ezen kaszterhére megy. Függetlensége rég elveszett, most ő maga lett egyszerű alku tárgya, mert hisz a társadalom viharában ide-odadobálva, nem hizeleghet magának az önállóság leggyatrább látzatával sem.

Uj Thackerayt ide, aki leírja ezt az új lélekvásárt, aki megmenti a veszni készülő embert!

Deschanel Franciaország elnöke.

A Clemenceau-kormány lemondása.

Páris, jan. 20. (Havas) Franciaország elnökének megválasztása ma történt meg és a választógyűlés 889 szavazatból 734 szavazattal Deschanel Pált tartotta melőnek arra, hogy Franciaország elnöki tisztségét 7 évig viselje. A francia császárság bukása óta talán egyszer se előzte meg az elnökválasztást oly izgatmas és végeredményében meglepő választási kampagne. A francia-kamara többsége Clemenceaut akarta az elnöki székben látni, így akarta leróni háláját az agg államférfi iránt, kinek hallatlan szívóssága és energiája sokban hozzájárult az entente győzelméhez. A szenatus, ugy látszik, már eleve Clemenceau ellen volt, kinek a kamarában sem volt meg az a többsége, amelyre számítottak. Már a próbaszavazáson kitűnt, hogy Deschanelnek kompakt többsége van, mire Clemenceau ebből levonta a konzekveneciákat és visszavonta elnöké váló jelölését.

Páris, jan. 20. Deschanel Pált a francia köztársaság elnökévé választották. Az elnökválasztás alkalmával Deschanelre a leadott 889 szavazat közül 734 esett. Clemenceau még a választás előtt visszavonta elnöké váló jelölését.

Bécs, jan. 20. A „Neue Freie Presse“ a következő megjegyzést fűzi Clemenceau visszavonulásához: Deschanel megválasztásának nagy jelentősége van, mert Briand volt miniszterelnök politikájának követője, aki tudvalevően a Nemetszaggal való kibékülésnek híve és aki Clemenceaut a visszavonulásra rákényszerítette.

Jegyzék Vilmos császár kiszolgáltatása érdekében.

Páris, jan. 20. A kormányelnökök jóváhagyták annak a jegyzéknek a szövegét, amelyet a legfelsőbb tanács a hollandi kormányhoz intéz és amely második Vilmos császár kiadatását kívánja. A jegyzék, amelyet valószínűleg vasárnap nyújtanak át, hivatkozik a versaillesi szerződés 220. cikkére, mely szerint a volt német császárt vád alá helyezik. A szövetségesek felszólítják Hollandiát, hogy vegyenek részt az igazságszolgáltatás művének végrehajtásában. A jegyzék barátságos hangú.

Páris, jan. 20. J. S. J. Clemenceau beadta a kabinet lemondását Poincaré köztársasági elnöknek, megköszönvén azt a benső együttműködést, amelyet az elnök kormányával szemben a nehéz háboru alatt tanusított.

Poincaré azt válaszolta, hogy ő is viszont az egész ország nevében Clemenceaunak köszönetet mond a működéséért, mert Franciaország mindig hálás lesz neki, amiért felkesíteni tudta a hadsereget a legtragikusabb pillanatokban.

Páris, jan. 20. A szenatus és a kamara tagjai ma együttes ülésre ültek össze, hogy a köztársasági elnökségre jelöltet állítsanak. A szavazás eredménye ez volt: Deschanel 408, Clemenceau 389, Poincaré 16, Jonnart 6, Bourgeois 5 és Foch 1 szavazatot kapott. Deschanel kamarai elnöknek az a váratlan elhatározása, hogy az elnökválasztáson jelöltként lép fel, Párisban a legnagyobb feltűnést keltette. Deschanelt erre az évre 455 szavazat közül 445-tel újra a kamara elnökévé választották, s ekkor halfelől ezt kiáltották: A Versailles! Deschanel, amikor Lefebre és Briand megkérdezték, hogy ezeket a felkeltásokat jelölésnek tekintie-e, azt felelte, nem foglal el elutasító álláspontot. Mandel, Clemenceau volt kabinet főnöke erre kijelentette, hogy Clemenceau felveszi a feléje dobott keztyűt. Az „Echo de Paris“ tudni véli, hogy este lépéseket tettek, hogy Clemenceaut rávegyék, hogy a teljes ülésen hivatalosan jelöltesse magát. Clemenceau ehhez hozzájárult.

Nem lesz egy-két napig villany. Mint a polgármesteri hivatal velünk közli, a villammű olaj készlete elfogyott, de már Belgrádban lekötöttek nagyobb mennyiségű olajat, hogy a világításban zavarok elő ne álljanak. Ezért az olajért már el is utazott a város megbízottja. Ha kellő időben meg nem érkezik az olaj, úgy egy-két napig egyáltalában nem lesz villanyáram Nagybecskereken. Ha azonban az olaj megjön, úgy a reggeli villanyvilágítás is biztosítva lesz. Mint a villamműtől értesülünk, ma, holnap és holnapután még lesz világítás fölcsonkolt olajokkal.

Magyarország új határai a Párisban átadott békeszerződésben.

A békeszerződés egyes rendelkezései. — Apponyi beszédje a legfőbb tanács előtt.

Páris, jan. 20. (Havas-ügynökség.) Csütörtökön a külügyminiszter dolgozószobájában gróf Apponyi átvette Dulasta kezéből a szövetségesek békefeltételeit. Az aktus alkalmával jelen voltak: Clemenceau, Lloyd George, Wallace és Matsui.

A békeszerződés ugyanazon az alapon épült fel, mint a st.-germaini. Mindkét szerződésben azonosak a népszövetségre, az állampolgároknak Európán kívüli érdekeire, a hadifoglyokra, a kisebbségek védelmére stb. vonatkozó határozatok.

A határokat a szerződés kis helységek nevével jelöli.

Ausztria felől Magyarország elveszti azt a területsávot, amely újabban német Nyugat-Magyarország néven ismeretes.

A szerb-horvát-szlaven állam oldalán a határ követi a Dráva egyik mellékfolyójának, a Murának folyását, majd a Mura mentén halad egészen addig, mely pont mindössze 50—60 kilométerrel fekszik északra a Drávának a Dunába való torkolásától.

Páris, január 20. A magyar béke delegációknak átadott békeszerződések körülbelül a következőkben állapítják meg Magyarország határait: (A határokat jelölő városok és folyók kivétel nélkül Magyarországhoz tartoznak.)

Ausztriával szemben: Az osztrák-cseh-szlovák határt jelző pont, azután Pusztasomorja, Hidegség, Salamonfa, Kőszeg, Páskány, a Jókától keletre két kilométernyire levő pontig.

A délszláv állammal szemben: Kotormány, Hodeha (?), Édes, a Dráva folyása, Kassad, Beremend, Udvaró, Kunbaja, Órszentiván, Kübekháza.

Romániával szemben: A nagylaki vasútállomás, Dombegyháza, Gyura-Geszt, Kismarja, Bagamér, Váti, Nagygóc, Magostiget.

A tétjöldel szemben: A Tisza folyása, Beregsurány, Barabás, Damóc, Pacin, Sátorajuhely, Pusztafalu, Hidvégardó, Bánréve, Nagyvaróna, Tornóc, Tesa (?), a Duna folyása, az osztrák-cseh-szlovák határpontig.

Ausztria és Magyarország egymáshoz való gazdasági viszonyáról az idevágó gazdasági intézkedések kiállításba helyezik, hogy Magyarország és Ausztria külön egyezményt fog kötni kölcsönös elismerés és nyersanyag szállításáról, valamint gyáripari termékek szállításáról.

Ennek az egyezménynek lejártaig, de legfeljebb a szerződés életbelépését követő öt évtizedig köteles Magyarország megengedni, hogy Magyarországból a jóvátételi bizottság által megállapított mértékben élelmiszereket vigyenek ki mindennemű megadóztatás vagy korlátozás nélkül.

Magyarország ugyanolyan kedvezményeket ad az osztrák bevásárlóknak, mint a magyaroknak. Ausztria nyersanyagokat és gyári termékeket fog szállítani ellenszolgáltatásul. A szerződéseknek a javakról, jogokról és érdekekről szóló szakasza a st.-germaini szerződéssel szemben azt kimondja, hogy mindazok az eszaki országokban nem említett intézkedések, amelyeket a magyar hatóságok a volt királysághoz tartozó területeken 1918 november 3-ika óta tettek és amelyek a szövetséges és társult hatalmak, vagy polgáraik jogait, javait és érdekeit érintik, érvénytelenek és semmissé.

Páris, jan. 20. A magyar béke delegációknak átnyújtott békeszerződés épp

A határ azután Mohácstól délre és Szegedtől délre húzódik és csatlakozik a román határhoz.

Románia felől a határ északdéli vonalat követi a Magyarországnak jutó Debrecen és a Romániának jutó Nagyvárad között.

Csehországot Romániától és Magyarországot északi részétől a Tisza felső völgye választja el, onnan a határ a Duna völgyének halad. Budapeستől mintegy 30 kilométerre északra.

A határvonalakat egyébként külön bizottságok fogják megállapítani a helyszínen. A bizottságokba öt tagot a szövetséges és társult hatalmak, egyet pedig az érdekelt hatalmak fognak kiküldeni.

A magyar államadósságokat külön pénzügyi klauzulák alapján fogják felszámolni azok között az államok között, amelyek a magyar királyság egykori területében részesednek. Ami a katonai kikötéseket illeti, a magyar hadsereg nem haladhatja meg a 35.000 embert és a hadsereg nem rendelkezhetik 105 milliméteresnél nagyobb kaliberű ágyúk fölött.

úgy van megszerkesztve mint a st.-germaini szerződés. A népszövetségre az Európán kívüli érdekekre, a hadifoglyokra, a jóvátételre, a léghajózásra, kikötőkre, víziutakra, vasutakra stb. vonatkozó fejezetek a két szerződésben teljesen azonosak.

A szerződés felsorolja ezután Magyarországot fontos határait. Szerb-Horvát-Szlovén állam, Románia és Csehország felé. Magyarország elismeri a Szerb-Horvát-Szlovén állam és a Cseh-szlovák állam teljes függelenségét. A határt Magyarország és a Szerb-Horvát-Szlovén állam és Románia között héttagú bizottság fogja kijelölni, melynek öt tagját a szövetséges és társult hatalmak, egy tagját az érdekelt állam, egy tagját pedig Magyarország nevezi ki.

Magyarország lemond Olaszország, a szerb-horvát-szlovén állam, Románia és Cseh-Szlovákia javára minden jogról és jogcíméről azon területekre nézve, amelyek az egykori osztrák-magyar monarchiából ezekbe az államokba bekebelezettek.

A cseh-szlovák állam kötelezi magát, hogy nem létesít várszerű művet a Duna jobbpartján Pozsonytól délre.

Magyarország lemond Fiuméra és az egykori magyar királysággal határos magyar területre való minden jogáról Olaszország javára azon határvonalakon belül, amelyek később állapítandók meg, külö-

nösen pedig kötelezi magát, hogy elismeri az erre vonatkozólag megállapítandó szerződéses határozmányokat.

Magyarország lemond Ausztria javára a magyar királyság minden jogáról, a mennyiben a megállapítandó határon kívül fekvő területekre vonatkoznak.

Ami a jóvátételt illeti, az erre vonatkozó határozmányok azonosak azokkal, amelyek a st.-germaini békeszerződésben foglaltak.

Magyarország elővételi jogot biztosít a szövetséges hatalmaknak bizonyos mennyiségű kőszén évenkénti szállítására a pécsi szénbányákból több évre terjedő időszakokra. A szállítandó mennyiséget a jóvátételi bizottság állapítja meg, amely a cseh-szlovák köztársaság számára való szállításokról rendelkezik.

Apponyi beszédje.

Neuilly, jan. 20. (Szikratávirat.) A magyar békeküldöttség főmegbízottai péntek délután 3 autón mentek a Quay d'Ossayra. A főmegbízottak pontosan délután 2 és fél órakor érkeztek meg a külügyminiszteriumba.

Clemenceau megadta a szót gróf Apponyinak és mikor ez helyéről fölemelkedett, fölhívta, hogy ülve beszéljen. Apponyi állva maradt, megjegyezve, hogy jobban szeret állva beszélni, ehhez van szokva.

Beszédét azzal kezdte, hogy még egyszer köszönetet mond azért, hogy föl szólalására alkalmat adtak neki. Valaképpen megvitást szeretett volna, mint hogy azonban a legfelsőbb tanács erre vonatkozólag már döntött, nem marad más hátra, mint hogy e döntés előtt meghajoljon és elfogadja a helyzetet úgy, ahogy van. Beszédében közelről ismertette Magyarországot helyzetét, történelmi visszapillantást adott, kiterjeszkedett a gazdasági, népességi és más egyéb szempontokra és ezekkel igyekezett a magyar delegáció álláspontját igazolni.

Clemenceau egy ízben félbeszakította a szónokot és megjegyezte, hogy le fogja fordítani angolra, amit idáig mondott. Apponyi azt az észrevételt tette, hogy jobban szeretné, ha maga fordíthatná le szavait és ha ezt megengedik, akkor ezzel a joggal beszédének végén fog élni. Clemenceau azt válaszolta, hogy a legfelsőbb tanács kétségtelenül szívesen megengedi, hogy saját maga fordítsa le beszédét, de azt ajánlja neki, hogy a hallgatóság figyelmének lekötése érdekében inkább szakaszról-szakaszra tegye ezt. Apponyi erre csodálatos könnyedséggel, szabatossággal angolul ismételte szavait és egy óras beszédének egész további folyamán időről-időre megazsallította szavait, hogy angolul is tolmácsolja, amit franciául mondott.

Apponyi beszédének végeztével Clemenceau fölvetette a kérdést, vajjon a legfelsőbb tanács valamelyik tagja kíván-e megjegyzést tenni.

Lloyd George, aki a beszédközben valamit fölirt egy papírlapra és azt Clemenceu-hoz juttatta el, engedélyt kért arra, hogy egy kérdést intézzen Apponyihoz. Apponyi kezét a füléhez tartotta, felemelkedett és egy széklet téve Lloyd George közelébe, az angol miniszterelnök mellé ült, hogy jobban megértse. Lloyd George a népességi viszonyokra vonatkozólag kért Apponyitól felvilágosítást. Apponyi irattáskájából elővette Ma-

gyarország térképét és Lloyd George elé tette az asztalra és így adta meg a kért felvilágosításokat.

Miután az ötös tanács tagjai és Apponyi visszatértek helyükre, Clemenceau szólalt fel és a következőket mondotta:

Uraim, a magyar béke delegáció főmegbízottai!

Önök uraim láthatták, milyen figyelemmel kísértük azt az exszpózét, amit önök elének terjesztettek és biztosítjuk önöket, hogy mindazok az érvek, amiket az exszpózé tartalmaz, lelkiismeretes megfontolásban részesülnek. Főll kell hívnom figyelmüket arra is, hogy önöknek 15 napi határidőt adunk, amely alatt önöknek minden önök előtt szükségesnek látszó megjegyzést elének kell terjesztenie. Az önök válaszát ez alatt az idő alatt elvárjuk.

Apponyi ezután bejelentette, hogy a magyar béke delegáció a legrövidebb idő múlva visszatér Budapestre és hogy min-

den lehetőséget elfog követni, hogy munkálatait 15 napon belül befejezzé. Ha az nem sikerülne, már előre is kéri az ötös tanács jóakarát néhány napi késedelemért.

Clemenceau tudomásul vette ezt a nyilatkozatot és az ülést berekesztette.

A magyar békemegbízottak ezután elhagyták a francia külügyminiszterium épületét.

Francia lapok Apponyi exszpózéjáról.

A „Petit Parisien“ írja: A szövetséges és társult hatalmak képviselői nagyon csodálkoztak azon a könnyedségen, amellyel Apponyi gróf egymásután angol, francia és olasz nyelven beszélt. Tárgyi tekintetben nem volt már ilyen kedvező a hatalmak benyomása.

A „Matin“ azt mondja, hogy gróf Apponyi fáradhatatlanul beszélt és 2 óra hosszat felváltva 3 nyelven szónokolt.

Pasics nyilatkozik az adriai kérdésről.

London, J. S. I. A Reuter-ügynökség Pasicsal való interjú közöl az adriai kérdésben. Pasics ezt mondotta:

A szombati, valamint a mai ülést a mi kívánságainknak és álláspontunknak a tárgyalására szentelték. Reméljük, hogy azokat a főtanács reánk nézve kedvezően fogadja. A mi főkvánságunk, hogy találjanak módot, amely nemcsak levonná napirendről az adriai kérdést, hanem egyuttal alapul szolgálhatna Szerbiának és Olaszországnak barátságos viszony kialakulására. A fiumei kérdést illetőleg csak azt ismételtük, hogy a kikötő a mi országunkra életkérdés, mert az alkotja egyedüli kijáratunkat a tengerre. Reánk nézve ez legfontosabb, mert kérdésessé teszi Jugoszláviának gazdasági fejlődését.

Más oldalról azt is tekintetbe kell venni, hogy Fiume nagyon messze van Olaszországtól és egy széles övvel van tőle elkülönítve. Azt kédezi tőlem vajjon elintézhető-e ezen ügy kompromisszum útján. Erre azt válaszolhatom, hogy mi már engedelményeket tettünk a Wilson-féle zónát illetőleg, amelynek alapján Olaszország 400.000 lelket kapott a mi nemzetiségünkbeliekből, akik Jugoszláviának északnyugati határa mögött maradtak.

A mi ajánlataink mindig ethnografiai elvek alapján nyugodtak. A levelező megkérdezte Pasicsot, vajjon D'Annunzio delegáltjai jövetelének lesz-e eredménye? Pasics erre azt válaszolta, nem hiszi, hogy ezek bármily irányban segíthetnek valamit. D'Annunzio állandóan azt követeli, hogy az adriai kérdést a konferencia befolyása és minden külső befolyástól menten maga intézze. Ugy látszik, hogy már késő a delegáltak kiküldetése.

Szerbiának gazdasági állapotáról szólva, Pasics a következőket mondotta:

Hazám a háboru alatt sokat szenvedett. A lakosság elveszítette az összes gazdasági felszerelését, amelyet az ellenség magával vitt, valamint állatjait is. Az összes gyárak tönkre vannak téve. Vasutjaink szintén tönkrementek, olyannyira, hogy még ma sinosen rendes vasuti forgalmunk. Én azonban mégis reménykedem hazánk jobb jövőjében. A mi népünk sohasem volt rest, szoret és akar

is dolgozni, csak nincsen meg neki a hozzávaló eszköze. Hazánk ujjaépítéséhez pénzügyi segély szükséges és mihelyt azt megkapjuk, meg lesz a hitünk is Jugoszlávia legszebb jövőjében. A jugoszláv nemzet meg van győződve, hogy a brit nép segíteni fogja és a jövőben is megmarad az az szimpáthia, amely a háboru folyamán megajánlott.

HIREK.

Városi közgyűlés. Folyó hó 22 én csütörtökön délután 2 órakor a városi képviselőtestület a régi esküdtzéki teremben rendes közgyűlést tart.

Eljegyzések. Mokeszi és hamaszi Haraszthy Kálmán verseczi posta- és távirófelügyelő eljegyzte Rudolf Etust Fehértemplomban.

Wentzel Vilma és Weinberger István jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Budapesten előadják Borsodi Lajos darabját. Borsodi Lajos dr. „Fenség!“ c. egyfelvonásosát, amelynek a könyvpiacra nagy sikere volt, mint értesülünk, a budapesti Belvárosi Színházban előadásra elfogadták. A darab két másik egyfelvonással rövidesen szintre is kerül. A „Fenség“-nek színpadról ballva és olyan díszletezéssel, amilyennel a Belvárosi Színház darabjait kiállítani szokta, bizonyára még nagyobb hatása lesz, mint könyv alakban a szerzőjének újabb sikereket fog hozni.

Jön a város faja. A Nagybecskerek város által lekötött famennyiségből két uszály — mint a poigármesteri hivatal közli — Sziszekről holnap vagy holnapután megérkezik.

A „Viktória Sport Egyesület“ vezetősége ezután értesíti tagjait, hogy a f. hó 18 án megtartott közgyűlés határozata értelmében a tagsági díjakat január 1-től a következőkben emelte: rendes tagok havi 5 K, ifjusági rendes tagok (diákok) 4 K, pártoló tagok havi minimum 3 korona.

Az adóelőlegek kivetése.

— Küldöttség a pénzügyigazgatónál. —

A Gyárosok, Kereskedők és Iparosok Torontálmegyei Szövetsége, valamint a Nagybecskereki Kereskedelmi és Iparkamara részéről tegnap délelőtt küldöttségkeres tefel Pelikan Lipót pénzügyigazgatót, hogy a most folyamatban levő adóelőlegek kivetésével kapcsolatban kifejezésre juttassa az érdekelt adózók egyes aggályait és ezekre nézve a pénzügyigazgató megnyugtatót kérje.

A küldöttségben résztvettek a Gyárosok, Kereskedők és Iparosok Torontálmegyei Szövetsége nevében Mayer Rezső elnök és Riszlics György, a Nagybecskereki Kereskedelmi és Iparkamara részéről pedig dr. Gavrilla Emil.

Mayer Rezső a szövetség nevében kifejtette azon aggodalmakat, amelyek a kereskedő- és iparos-köröket eltöltik a vármegyénkben most megindult adóelőleg-kivetésekkel szemben. Hangsúlyozta, hogy a szövetség tagjai ismerik azokat a nehéz viszonyokat, amelyeknek következményeképpen a kereskedő és iparososztálynak is számolnia kell súlyosabb adóterhekkel. Ezek elől természetesen ez az osztály sem akar elzárkózni, azonban arra kéri a pénzügyigazgatót, hogy ha már a viszonyok kényszerítő hatása folytán ragaszkodnia kell az adóelőleg kirovásának eddig szokatlan formájához, az állam érdekeinek megóvása mellett vegye tekintetbe a tényleges adózási képességet és ha már az egyes adózófelek meghallgatása nélkül hozza meg a pénzügyigazgatóság a kivető-bizottságok véleménye alapján határozatait, adjon legalább módot és alkalmat arra, hogy az érdekképviselők is megtehessék észrevételeiket ez ügyben. A szövetség értesült már arról, hogy az adóelőlegek kirovására városunkban a bizottság már aként alakult meg, hogy abban minden kereseti ág képviselve van, épp azért bizonyos megnyugvással néz ezen bizottság véleményes javaslatai elé, a végleges elhatározásnál is kéri azonban legalább az érdekképviselők meghallgatását, nehogy egyes adózó feleken súlyos sérelmek essenek, ami a kincstár érdekének sem felelhet meg.

Pelikan Lipót pénzügyigazgató válaszában kifejtette, hogy teljesen megérti a szónok által hangoztatott aggodalmakat, azonban megnyugtathat mindenkit, hogy a maga részéről mindent el fog követni arra, hogy úgy a mostani előlegkirovások, mint a későbbi rendes adókirovás az állam érdekeinek teljes megóvása mellett az adózó felek sérelme nélkül történjék meg. Nem kell külön hangoztatnia, hogy a adóterhek meglehetősen nagyok lesznek, azonban már utasítást adott arra nézve, hogy azok se lépjenek túl a tényleges adózási képességet és inkább arra törekedjenek, hogy a lánckereskedők és azok adója emeltessék nagy mérvben, akik tényleg a háborus konjunktura lelkiismeretlen kihasználása folytán jutottak illegális haszonhoz. Ennek legjobb bizonyítéka az, hogy a megyénkben legutóbb két helyen befejezett adóelőlegkirovásokat alapos revízió alá vette és az egyik helyen meglehetősen mérséklésével hagyta csak jóvá a javaslatokat, a másik helyen pedig, ahol különösen pártpolitikai ten-

Krausz mechanikai cipőgyár Versecz.

Ajánlja minden cipőkereskedőnek előbranga gyártmányát férf-, nő- és gyermek cipőkben. 15

deneiákat látott fennforogni, az egész kivetés megsemmisítése iránt tett előterjesztést a pénzügyminiszternek.

A küldöttség megköszönte a pénzügyigazgató kijelentését és azzal a meg-

nyugvással távozott, hogy a folyamatban levő adóelőleg-kivetések alkalmával a hatóság részéről a lehetőség szerint meglesznek óva az adózó felek érdekei is.

Ausztráliában öt évig volt internálva egy nagybecskereki fiatalember.

Milyen az élet a trópusi vidéken. — Tizenkétezer mértföldre Európától. — Akit már itthon halottnak hittek.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, jan. 20.

Angolos akcentussal beszél a magyar nyelvet, itt-ott keresi a magyar szavakat, látszik, hogy hosszú éveken át nem beszélt, pedig hát itt nőtt fel Nagybecskereken az Écskai-utcából benyúló Rozgonyi-utcában R. Lajos 22 éves angol nyelvtanító, aki most 2 hét előtt tért vissza ausztráliai internáltságából. A „Torontai” munkatársa felkereste R. Lajost, beszéljen el valamit ausztráliai internáltságának idejéből, hogyan jutott oda, miként került haza Nagybecskerekre, ahol már a szerető édesanya halottnak hitte régóta távollévő fiát.

— Mikor kitört a háború — beszél a simára beretvált képű szimpatikus fiatalember — Sidneyben, Ausztráliában voltam. Az angolok itt mint magyar alattvalót november havában internáltak és majdnem teljes öt évet töltöttem az internáltsági taborban.

— Hogyan került Sidney-be?

— Mint gimnázista hagytam itt Nagybecskereket. Megszöktem az iskolából és előbb Temesvárott jártam tovább gimnáziumba. Ott sem tetszett az élet, kalandokra vágyó fiú voltam. Ujra megszöktem. Neki vágtam a nagyvilágnak. Előbb Olaszországot jártam be, majd Fiumében hajóra szálltam és Európától tizenkétezer mértföldnyire: Ausztráliában szálltam partra. Iskolai tanulmányaim alatt sokat olvastam a meleg éghajlatu, mesecsokról, ahol most is éppen olyanok a viszonyok, mint a béke boldog éveiben. Ha nem jöttek volna lapok és nem történtek volna toborzások az angol hadseregbe, nem is tudtuk volna meg, hogy háború van.

— Körülbelül hatezer embert, német, osztrák-magyar, török és bolgár alattvalót internáltak a hatalmas Sidneyi taborban. Ellátásunk elég jó volt, a bánásmód is nagyon humánus. A taborban nyelveket tanultunk. Én keveset már akkor beszéltem angolul, mikor kikerültem. Ott pedig tökéletesen megtanultam ezt a nyelvet. Német és angol órákat adtam később a taborban és ebből szép keresetem is volt.

— 1918 elején megszöktem a tábortól. Amerikai alattvalónak adtam ki magam és így éltem egy évig Sidneyben, amely egy 120.000 lakosú gyönyörű város. Egy haragosom később felismert a városban, mire visszavitték a táborba.

— A háború végével, hogy az internált taborokat feloszlatták, ütött a szabadulás órája. 900-an szálltunk a „Frankfurt” nevű volt német hajóra és három hónapi utazás után Triesztben kötöttünk ki. Itt az olaszok, mint jugoszláv alattvalót internálni akartak, de később meggondol-

ták a dolgot és elengedtek. A Bánátba egyedül én jöttem csak. Képzelteti anyám örömét, aki már halottnak hitt a hosszú távollétem alatt. Levele 1917 végén kapott tőlem utóijára.

— Most egyelőre Nagybecskereken maradok, nyelvek tanításával foglalkozom, de ha a viszonyok javulnak, visszatérek Ausztráliába...

Nyiltér.

El rovart alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetetlen fiunk, illetve bátyám

Boleszny Pál

elhunyta alkalmával részvételükkel és a temetésen való megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk halás köszönetet.

Boleszny Antal és családja.

Keresek megvételre

1 drb sima őrlő hengerezéket, 1 drb 1. vagy 2-es számú „Rentabel”-t vagy ennek megfelelő gabonahámzógépet és 1 drb „Detaser” felbontógépet.

Eladok

92 hengerezéket, 1 drb 3. számú „Rentabel”-t, 2 drb Wörner-féle hegyezőgépet, tarárt, 2-3 és 4 méteres cilindereket, felvonókat, garatokat és különféle apróbb malomberendezéshez szükséges részeket

Kulik Pál malomtulajdonos Fehértemplom

40 hold

szántóföld

tanyával együtt eladó. (Simogyi-sor, Nagy Mátyás féle tanya.)

Bővebbet

Balasa Lukácsnál
Vranjevo (aracsi) határ. 147

Die 182
Pannonia Dampfmühle A.-G. Zombolya
sucht einen Bilanzfähigen
Buchhalter, Korrespondenten.

Sprachkenntnisse sind erwünscht. Schriftliche Offerte mit Gehaltsansprüchen sind an obige Direktion zu richten.

Egy önállóan dolgozó

cukrászsegéd

azonnal felvétetik. 144

Cím a kiadóhivatalban.

Eladó

egy pár elegáns amerikai fazon, 38. számú, magas szárú

női cipő.

Temesvári-u 7.

Intelligens özvegy

házvezetőnőnek

ajánlkozik idősebb urhoz. — Házakba menne mint fehérnemű varrónő is. 148

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tűzifám megérkezett!

Azok, akik nálam tűzifára előjegyeztek, utalványukat irodámban átvehetik. Teljes tisztelettel

Vértes Ármin. 145

Eladó

férfiszoba, előszobai tükörfogas, összecukható konyhaágy, festett ruhaszekrény, gyermek-sportkosci Petrogradszka (Melencei) ulica 9. szám alatt. 145

Ügyes

fehérnemű varrónő

házakhoz ajánlkozik.

Cím: Öz. Diamantné Vojvoda Putnika (Alkotmány) ulica 19. 146

Keresek 139

február 1-ére jobb házból való, intelligens, megbízható, 20—26 éves, németül is beszélő, keresztény —: **bonnet** vagy **házikis asszonyt.** Jó ellátás és bánásmód, 250 K fizetés. Sürgős ajánlatokat kérek, fényképpel és bizonyítványmásolatokkal. — **Draxler Brunoné** földbirtokosné, Nagykikinda.

Munkások!

A cukorgyár csütörtökön, folyó hó 22-én reggel 6 órakor kezdi meg az üzemét. 187 :-: